Jan en Bertus van der Zijl
Vanwege verbouwingen stonden de koeien van de familie Van der Zijl zes jaar binnen. Na een moeilijk eerste weideseizoen in 2012 kent 2013 een goede start.

Aantal koeien:	**150**
Hoeveelheid land:	**107 hectare**
Melkquotum:	**1,2 miljoen kg**
Melkproductie:	**8.000 4,45 3,52**

Jan en Bertus van der Zijl

Het voeren van de koeien wordt uitbesteed

Familie Van der Zijl streeft naar maximaal gebruik van vers weidegras

Opnieuw leren weiden

Het weiden perfect in de vingers krijgen is niet makkelijk als de complete veestapel zes jaar niet buiten is geweest, was de ervaring van Jan en Bertus van der Zijl. Jan volgt een weidegangcursus om met weiden een zo laag mogelijke kostprijs te bereiken.

tekst **Jorieke van Cappellen**

Het overgrote deel van de 150-koppige veestapel van de familie Van der Zijl staat enthousiast te grazen in de wei achter de stal. Dat was vorig jaar nog wel anders, weet Jan van der Zijl. ‘Toen je de koeien naar buiten deed, stonden ze na een uur alweer aan de draad.’ Het feit dat de koeien liever binnen dan buiten stonden, kwam als een verrassing voor de familie Van der Zijl, die weidegang juist hoog in het vaandel heeft staan.
‘Ik weid de koeien al ruim veertig jaar’, vertelt vader Bertus van der Zijl (57), die het bedrijf met zoon Jan (29) sinds 2011 in maatschap runt. Het melkveebedrijf in het Friese Vegelinsoord, dat nu plaats biedt aan 150 melkkoeien inclusief 115 stuks jongvee, fungeerde oorspronkelijk als de jongveelocatie van het destijds veel grotere familiebedrijf van de familie Van der Zijl, dat twee kilometer verderop ligt. Opa Jan van der Zijl legde daarvan het fundament. ‘In 1990 hadden we uiteindelijk een bedrijf met 300 melkkoeien, voor die tijd een groot bedrijf’, vertelt Bertus van der Zijl. ‘Omdat mijn drie andere broers ook boer wilden worden, besloten we het bedrijf op te splitsen in meerdere locaties. We zijn nu allemaal nog steeds

Elke drie dagen verhuizen de 150 melkkoeien naar een nieuw, fris perceel

Naast de inzet van holsteins kruist Van der Zijl in met Zweeds roodbont en brown swiss

Voor extra structuur in het stalrantsoen is eigengeteelde vezelhennep opgenomen. Dat is goedkoper dan voederstro en smakelijk voor de koeien

melkveehouder', zegt Bertus met een zekere trots.
Toen zoon Jan ook melkveehouder wilde worden, werd besloten de maatschap met de broers te stoppen. Sinds 2011 boeren Bertus en zoon Jan samen in maatschap. Om het bedrijf klaar te maken voor de toekomst, werd in 2006 het jongveegedeelte in de ligboxenstal omgebouwd voor melkvee en kwam er tevens een nieuw gedeelte aan de ligboxenstal. 'Na deze verbouwing zijn we meteen 150 koeien gaan melken en dat doen we nu nog. In de huidige situatie is dit ook het maximum aantal koeien dat we kunnen melken', vertelt Jan.

Koeien zes jaar binnen

Hoewel fan van beweiden, hield maatschap Van der Zijl de koeien door alle veranderingen de afgelopen zes jaar noodgedwongen binnen. 'Door de uitbreiding van de stal wilden we het management eerst goed in de vingers krijgen, bovendien moesten we de erfverharding compleet nieuw aanleggen', aldus Jan.
In 2012 was het bedrijf zover om de koeien dan eindelijk weer te laten weiden. De teleurstelling was echter groot toen Jan en Bertus zagen dat de koeien liever terug naar binnen wilden. Bertus: 'Een groot deel van onze veestapel was in die zes jaar vervangen en daardoor nog nooit buiten geweest.' Jan vult aan: 'De koeien waren gewend dat het voer gewoon voor hun neus lag aan het voerhek. Het afhappen van gras in de weide hadden ze nooit geleerd en vonden ze kennelijk te veel moeite. En bij een drup regen stonden ze helemaal snel weer aan de draad.'
Ook liggen deden de koeien nog altijd liever in een ligbox. 'Er waren koeien die de hele dag bleven staan en dan bij binnenkomst in de stal meteen in de eerste ligbox gingen liggen. Zoiets hadden we nooit eerder gezien', aldus Jan, die aangeeft dat het liggen op stal wel betekent dat het koecomfort in de stal goed is. Naast het gedrag van de koeien deden zich ook andere problemen voor. 'We hebben een relatief krappe huiskavel van 37 hectare. Omdat we een groter koppel koeien hadden, besloten we enkele grotere percelen te maken en te gaan standweiden. De koeien vraten echter te weinig en vertrapten vooral veel, waardoor het gras ook minder smakelijk werd. Het maakte 2012 bepaald niet tot een ideaal eerste weidejaar. 'We hebben zeker melkproductie verloren. Vorig jaar hadden we een rollend jaargemiddelde dat 400 liter lager lag dan gewoonlijk', zegt Jan.

Weiden in Australië

Toch zien Jan en Bertus vooral de voordelen van koeien weiden en beiden besloten het in 2013 opnieuw te proberen. 'Ik ben ervan overtuigd dat als je goed kunt weiden, je twee cent per kilogram melk kunt besparen op je kostprijs, door onder andere minder aanvoer van andere eiwit-

